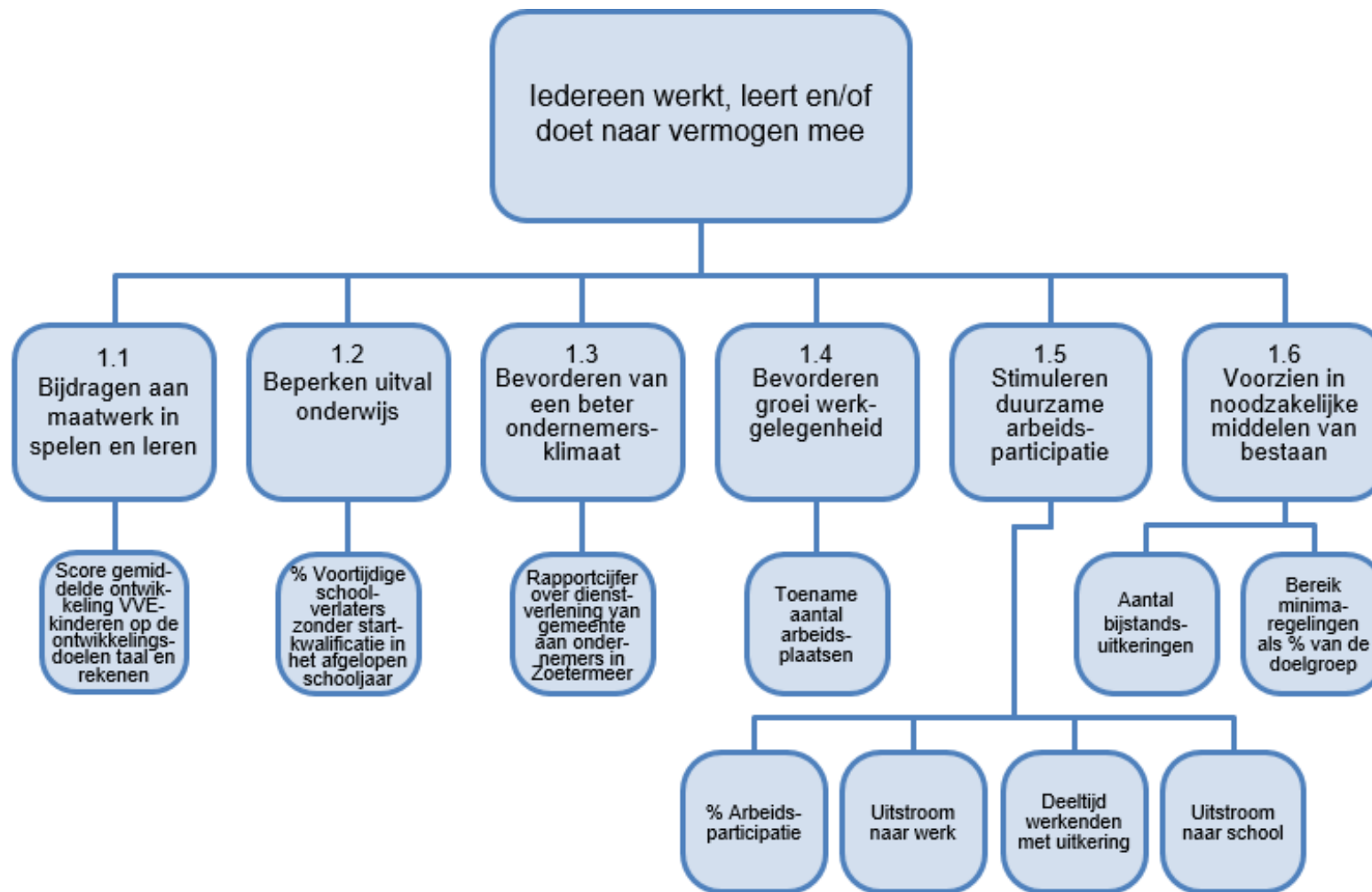

gemeente
Zoetermeer

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie

Algemene

doelstelling: Iedereen werkt, leert en/of doet naar vermogen mee

Onderwijs

In de begroting voor 2025 schreven we dat we *iedere* Zoetermeerder – ongeacht achtergrond of afkomst – kansen geven om zich te blijven ontwikkelen. Niet alleen als kind, maar ook als jongere of volwassene. We verbeterden de deskundigheid van de pedagogisch professionals in de kinderopvang. We zorgden ervoor dat meer kinderen mee konden doen aan activiteiten om onderwijsachterstanden te verminderen, en we sloten een convenant schoolveiligheid af met het primair onderwijs. Verder versterkten we de samenwerking tussen de aanpak voortijdig schoolverlaten en de aanpak jeugdwerkloosheid door mee te schrijven aan het Regionaal programma 'van school naar duurzaam werk'. De gemeente investeerde het afgelopen jaar daarvoor ook in schoolgebouwen voor een fijne leeromgeving. We startten bijvoorbeeld met de voorbereidingen voor gezamenlijke nieuwbouw voor De Keerkring (speciaal onderwijs) en De Horizon (speciaal basisonderwijs). Ook verstevigden we de positie van het Dutch Innovation Park door de Park Innovation Community uit te bouwen, de onderzoekslabs te ontwikkelen en innovatie, onderwijs en ondernemerschap te verbinden. Tot slot schreven we een nieuw regioplan voor de Wet Educatie Beroepsonderwijs om basisvaardigheden (lezen, schrijven, rekenen en digitale vaardigheden) te verbeteren voor onze volwassen, niet-inburgeringsplichtige inwoners.

Dit zijn allemaal voorbeelden van waar het college zich in 2025 voor heeft ingezet. Hiermee gaven we uitvoering aan de visie 'Zoetermeer 2040', aan het creëren van gelijke kansen voor kinderen, en aan het realiseren van passende kinderopvang- en onderwijsplekken in onze stad.

Economie

We dragen bij aan een optimaal gebruik van de ruimte die beschikbaar is voor werkgelegenheid en ondernemerschap. Dit is een lange termijn opgave. Het afgelopen jaar hebben we daarin verkennende stappen gezet. We hebben geadviseerd over ruimtegebruik voor werkgelegenheid op andere plaatsen in de stad. Bijvoorbeeld bij:

- Ruimtelijke initiatieven
- De ruimtelijke strategie
- In gebiedsprogramma's
- Verschillende ontwerp omgevingsprogramma's.

De gebruikers en eigenaren van gebouwen zijn samen met de gemeente verantwoordelijk voor aantrekkelijke werkomgevingen en voorzieningen. We onderhouden daarvoor de samenwerking met bestaande ondernemersgroepen.

Specifiek voor het opstellen van beleid voor de retail in de stad hebben we een participatietraject doorlopen en data verzameld.

We maken het aantrekkelijker om een bedrijf in Zoetermeer te hebben. Dat doen we door meer mensen en geld in te zetten voor milieuvriendelijke veranderingen (de energietransitie). Ook blijven we MKB-ondernemers ondersteunen bij digitalisering.

Arbeidsparticipatie en inkomensbeleid

Om duurzame arbeidsparticipatie te stimuleren zijn in 2025 verschillende activiteiten uitgevoerd via werkbedrijf de Binnenbaan en met de partners binnen de Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal.

In 2025 is opnieuw veel aandacht gegeven aan het herstellen van bestaanszekerheid van inwoners. Daarom is in 2025 een actieagenda financiële bestaanszekerheid opgesteld en voorbereid ter besluitvorming door de raad. Deze actieagenda is geschreven op basis van de uitkomsten onderzoek besteedbaar inkomen. We zetten in op preventie, bereik en bejegening om financiële zelfredzaamheid van inwoners te vergroten en hen te ondersteunen waar dit nodig is.

Doelstelling 1.1 Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren

We hebben vier belangrijke onderwerpen in onze onderwijsvisie. De speerpunten van 2025 en wat we daarvoor in 2025 hebben gedaan, volgt hieronder per onderwerp.

1. Stimuleren dat er een (onderwijs)aanbod op maat is, zodat ieder kind, iedere jongere en volwassene zich optimaal kan ontwikkelen in kwalitatief goede gebouwen.

- De nieuwe locatie voor de dubbelstroomsschool Seghwaert is bepaald. Deze school komt op de Velddreef. De laatste fase van de voorbereidingen voor de uiteindelijke bouw is bereikt.
- Voor de nieuwbouw van het gezamenlijke schoolgebouw van de Keerkring en De Horizon is door de schoolbesturen een programma van eisen voor het onderwijsdeel opgesteld. Via interactieve bijeenkomsten is in beeld gebracht welke maatschappelijke voorzieningen naast het onderwijs op dezelfde plek komen, zoals bijvoorbeeld de buurtvereniging.
- In nauwe samenwerking tussen de schoolbesturen en de gemeente kregen de schoolbesturen subsidie voor de nieuwbouw van de integrale kindcentra Het Palet en Het Zwanenbos. De subsidie komt van het Innovatieprogramma Onderwijshuisvesting (IPOHV). Met deze subsidie kunnen de schoolbesturen werken aan een nieuwe manier van ontwerpen en aanbesteden van de nieuwbouw van hun schoolgebouwen. Deze manier kan vervolgens ook landelijk worden toegepast.

2. Organiseren met partners, zoals het Samenwerkingsverband Passend Onderwijs, dat kinderen gedurende hun ontwikkeling goed begeleid worden. Met name tijdens de overgangen naar en in het onderwijs krijgen kwetsbare leerlingen extra steun. De acties die hierbij horen waren:

- In 2025 hebben we samen met de partners in de stad gewerkt aan het verminderen van onderwijsachterstanden bij kinderen van 2 tot 12 jaar. Naast het vaste aanbod is er opnieuw een zomerschool georganiseerd op basisschool De Regenboog. Voor het eerst is er ook een winterschool georganiseerd tijdens de kerstvakantie. Daarnaast hebben we het voorschoolse educatieaanbod in Oosterheem uitgebreid, omdat de vraag in deze wijk is toegenomen. Hierdoor groeide het aantal peuters met onderwijsachterstanden dat bereikt wordt van 76 naar 77% in 2025. Sinds halverwege 2025 werken we met een nieuwe resultatenmonitor voor voorschoolse educatie. De eerste betrouwbare gegevens verwachten we begin 2026.
- De activiteiten van het Nationaal Programma Onderwijs liepen van 2022 tot juli 2025 en werd voor de zomervakantie afgerond. We richtten ons op drie thema's: zorg in de school, talentontwikkeling, en samenwerking tussen onderwijs, zorg, en veiligheid. In 2025 focusten we op het aanpassen van schoolpleinen van het voortgezet onderwijs om buiten bewegen te stimuleren. Bij acht scholen voor het voortgezet (speciaal) onderwijs zijn sporttoestellen geplaatst die enthousiast gebruikt worden. Ook zijn er meer buurtsportcoaches ingezet om (na)schoolse beweegactiviteiten aan te bieden, hebben we sportieve pauzecontainers aangeschaft voor extra beweegmogelijkheden en hebben we het speciaal onderwijs kennis laten maken met diverse sportaanbieders in de stad.
- Uitbreiding van het nieuwkomersonderwijs in het basisonderwijs was niet nodig in 2025. Wel werkten we aan het verbeteren van de door- en uitstroom van nieuwkomersleerlingen van 16 jaar en ouder. Zo voorkomen we dat de klassen vol raken en blijft er ruimte voor nieuwe leerlingen.
- Alert4You versterkte de kinderopvang. Door het inzetten van Specialistische Alert4You-coaches (met kennis van kinderopvang en jeugdhulp) versterkten we de kennis en vaardigheden van pedagogisch professionals en gastouders. Daardoor konden kinderen zich beter in de kinderopvanggroepen ontwikkelen. Ingeschat is dat zo'n 12 kinderen in de kinderopvang konden blijven, in plaats van dat zij niet meer pasten in de kinderopvanggroep en de kinderopvang moesten verlaten.

- In 2025 stelden we een plan van aanpak 'schoolrijpheid' en een actielijst op. De onderwijs- en kinderopvangpartners informeerden vervolgens ouders beter over de vaardigheden die een kind nodig heeft om goed te kunnen starten in het onderwijs. De kinderopvang organiseerde themabijeenkomsten voor ouders, en ook het consultatiebureau besteedde extra aandacht aan schoolrijpheid in hun gesprekken met ouders. Bij de inschrijvingsgesprekken op scholen werd dit onderwerp ook uitgebreider besproken. In 2026 gaan we de ouders hier nog meer over informeren.
- Sinds januari 2025 werken alle basisscholen in Zoetermeer met één centrale aanmeldprocedure: 'Zo naar de basisschool'. Dit systeem vervangt de oude toelatingsregels per school. Dit draagt bij aan kansengelijkheid en een eerlijke verdeling van leerlingen over de scholen. Ouders kunnen hun kind aanmelden in vier vaste aanmeldperiodes in het jaar waarin hun kind drie wordt. De gemeente ondersteunt dit door aan ouders een brief te sturen als hun kind ongeveer 2,5 jaar is. Zo zijn ze op tijd op de hoogte en kan elk kind in Zoetermeer een eerlijke start krijgen.

3. Een goede start op de arbeidsmarkt is belangrijk. Dit doen we door onderwijsinstellingen en ondernemers te ondersteunen om te komen tot een betere aansluiting tussen opleidingen en arbeidsmarkt.

We richten ons in lijn met Zoetermeer 2040 (hoofdpijn 4 en 5) in ieder geval op de kernsectoren ICT/IT, Bouw & Installatie, Zorg/(e-)Health en Logistiek & Handel op de volgende kansen:

- We versoepelden de overgangen van onderwijs naar onderwijs en van onderwijs naar de Zoetermeerse arbeidsmarkt. Dat vergroot de kans op werk en geeft meer bestaanszekerheid. Dit deden we bijvoorbeeld door leerlingen en studenten kennis te laten maken met echte praktijkvraagstukken. Ook haalden we meer opleidingen naar Zoetermeer die passen bij wat werkgevers hier nodig hebben. Bijvoorbeeld technische opleidingen bij het TechniekPlein Zoetermeer. Dit is een nieuwe plek in de stad waar onderwijs, onderzoek, bedrijven, en maatschappelijke instellingen samenkomen om te innoveren en ontwikkelen. Het Techniekplein Zoetermeer is opgezet in 2025. Hier werken we aan technisch onderwijs voor jong en oud, een goed voorbeeld van 'leven lang ontwikkelen'. Leerlingen uit het basis- en voortgezet onderwijs volgen er lessen. Er wordt technisch mbo-onderwijs gegeven. Daarnaast kunnen mensen er ook om- en bijscholing krijgen, bijvoorbeeld om van werk naar werk te gaan of om nieuwe kansen te krijgen bij langdurige werkloosheid.
- Het Dutch Innovation Park (DIP) heeft in 2025 haar positie verder verstevigd als de meest vergevorderde campussamenwerkingen voor mbo- en hbo-onderwijs in de MRDH-regio. De onderwijsinstellingen bouwen gestaag samen verder aan innovatief challenge based onderwijs. Partijen hebben zich uitgesproken om actief verbonden te blijven aan de Dutch Innovation Factory. In 2025 hebben we ingezet op onderstaande bouwstenen.
 1. Het verstevigen van het IT-onderwijs (mbo en hbo) op het Dutch Innovation Park.
 2. Het verkennen voor meer samenwerkingen op basis van een inhoudelijke onderwijsagenda met mbo en hbo voor de gehele stad
 3. Het uitbreiden en verstevigen van de IT Community en de verbindingen met het onderwijs en het bedrijfsleven.
 4. Het verkennen van nieuwe subsidiestromen voor onderwijs en onderzoek na 2026.
 5. Het uitbouwen van een startup ecosysteem op het Dutch Innovation Park.

4. Iedere volwassen inwoner kan maximaal (naar vermogen) meedoen en beschikt over voldoende basisvaardigheden.

Om zelfstandig en actief mee te kunnen doen in onze samenleving is het nodig om de basisvaardigheden te beheersen. Dit betekent dat iemand voldoende taal-, reken- en digitale vaardigheden heeft. Met de lokale aanpak laaggeletterdheid werkten we aan het verbeteren van deze vaardigheden. De focus lag op het betrekken van organisaties uit het maatschappelijk middenveld om zo meer inwoners te bereiken. Denk hierbij aan gezondheidspartners en werkgevers. Omdat laaggeletterdheid invloed heeft op meerdere leefgebieden, zoals schulden en armoede, heeft dit binnen het Sociaal Domein extra aandacht gekregen. Daarnaast boden we passend en voldoende educatieaanbod in de stad, zodat er voor iedereen die iets wilde, leren plek was.

We werkten samen met de andere gemeenten in de regio Zuid-Holland Centraal (Lansingerland, Leidschendam-Voorburg, Pijnacker-Nootdorp, Voorschoten en Wassenaar) om laaggeletterdheid te verminderen en de basisvaardigheden te vergroten. In 2025 maakten we een regioplan voor de jaren 2026 tot en met 2030. Regionaal hebben we 12.757 inwoners bereikt. De meeste daarvan (10.291 inwoners) volgden informeel en laagdrempelig aanbod, zoals taalcafé's of voorleesuren in de Taalhuizen. Er werden 617 inwoners geholpen die Nederlands als moedertaal hebben (NT1). Het grootste deel van het aanbod waren taallessen, maar er werden ook lessen in rekenen, digitale vaardigheden en algemene zelfredzaamheid gegeven. Steeds meer inwoners volgden het camouflaageaanbod. Hierbij wordt het leren van de taal verpakt in een andere activiteit of thema.

Score van de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen op de ontwikkelingsdoelen taal en rekenen

Vanaf halverwege 2025 zijn wij gestart met een nieuwe resultatenmonitor. De nieuwe monitor geeft geen inzicht meer in het percentage behaalde leerwinst van VVE-kinderen met een onderwijsachterstand, maar maakt inzichtelijk of de gemiddelde ontwikkeling van de VVE-kinderen als groep past bij de leeftijd of niet. De streefwaarde kon pas worden bepaald na de nulmeting in het derde kwartaal 2025. De tabel en trendgrafiek is hierdoor voor 2025 komen te vervallen.

Doelstelling 1.2 Beperken uitval in het onderwijs

De gezamenlijke ambities van de gemeenten en onderwijsinstellingen zijn vastgelegd in het Regionale programma 'voortijdig schoolverlaten 2020-2025'. Per 1 januari 2026 gaat de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk van kracht. Hiermee krijgen scholen, doorstroompunten en gemeenten (als uitvoerders van de Participatiewet) meer mogelijkheden om jongeren tot 27 jaar te ondersteunen bij de overgang van school naar werk en bij het behoud van werk bij (dreigende) werkloosheid. 2025 is gebruikt om de uitwerking van de wet voor te bereiden.

De ministeries van OCW en SZW hebben samen het wetsvoorstel 'Van school naar duurzaam werk' ontwikkeld. In deze wet gaat de aandacht uit naar jongeren met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit gaat in ieder geval over jongeren uit het voortgezet speciaal onderwijs (vso), praktijkonderwijs (pro), jongeren van het middelbaar beroepsonderwijs (mbo-niveau 1 en 2) en voortijdig schoolverlaters (vsv'ers). Scholen zijn verplicht om voor deze leerlingen en studenten aanvullende loopbaanbegeleiding te bieden op school en 1 tot 2 jaar na het behalen van een diploma nazorg te bieden in de begeleiding naar werk. Mbo-, pro- en vso-scholen kunnen de gemeente vragen de begeleiding naar werk voort te zetten voor jongeren tot 27 jaar die moeilijk zelfstandig aan werk komen. Dit kan nodig zijn als de ondersteuning langer dan een jaar zal duren, als er hulp nodig is vanuit de Participatiewet, of dat er expertise van de gemeente nodig is voor de begeleiding.

Omdat elk kind recht heeft op een passende (onderwijs)plek zetten ouders, scholen, leerplicht/Doorstroompunt, jeugdhulp en zorgpartners (zoals het schoolmaatschappelijk werk) zich in 2025 hier samen voor in:

- Voor de aanpak Van school naar duurzaam werk is in 2025 een analyse gemaakt voor de regio Haaglanden. De regioanalyse kijkt naar jongeren van 12 tot 27 jaar die wonen en/of onderwijs volgen in de regio Haaglanden. Daarbij is er speciale aandacht voor jongeren met een grotere kans om buiten de maatschappij te vallen. Het is belangrijk om hier domein-overstijgend naar te kijken, omdat de behoefte van jongeren aan juiste ondersteuning, onderwijs of duurzaam werk vaak samenhangt met andere onderdelen in hun leven, zoals de sociaaleconomische positie van hun gezin.
- Op basis van de regioanalyse maakten de betrokken partijen een nieuw regionaal programma voortijdig schoolverlaten voor de periode 2026-2029. Hierin staan maatregelen en samenwerkingsafspraken en zijn de eisen van de nieuwe wet uitgewerkt. De samenwerkingsafspraken gaan over de overstap van v(s)o naar mbo en over de overstap van vo en mbo naar de arbeidsmarkt. Ook gaat het over de overdracht naar de gemeente wanneer meer ondersteuning nodig is naar werk of dagbesteding.

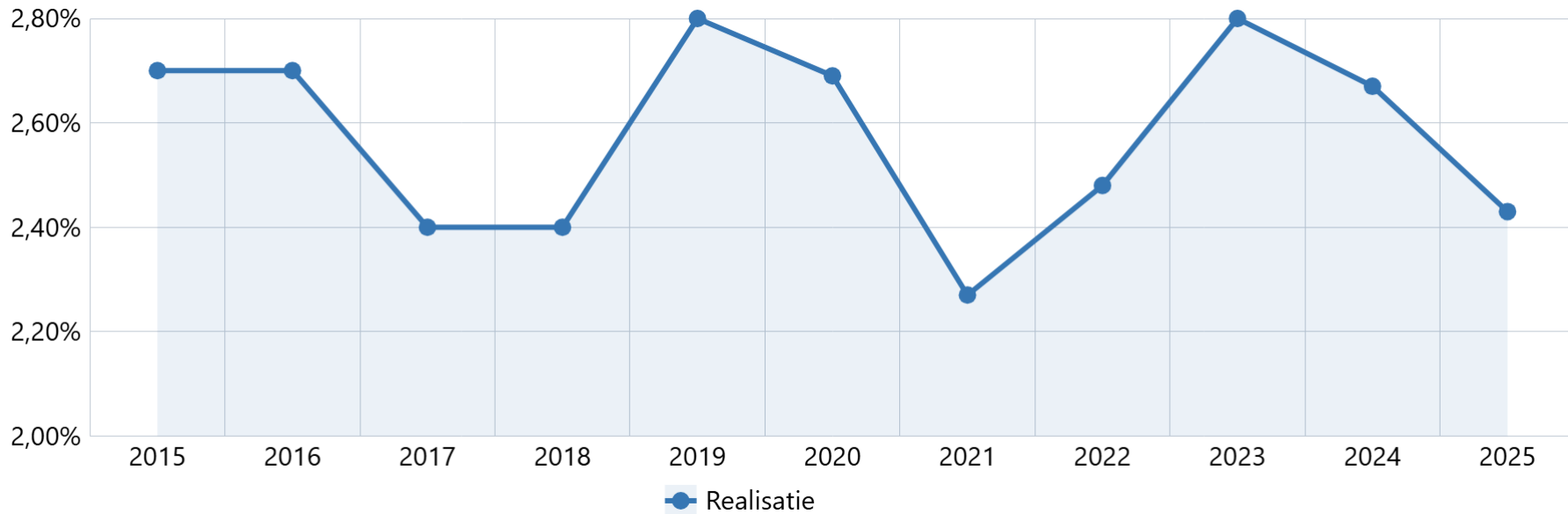
- Vanuit de Lokaal Educatieve Agenda is gewerkt aan het bevorderen van inclusief onderwijs met lezingen van pedagoog en jeugdonderzoeker Bert Wiene. Hij gaf ook een lezing voor de gemeenteraad en verzorgde interactieve bijeenkomsten in de stad. Bert Wiene pleit er voor om niet te veel te focussen op het stellen van eisen aan het kind en het benadrukken van mentale kwetsbaarheid. In plaats daarvan vraagt hij: wat kunnen wij als omgeving en (mede)opvoeders zelf doen?
- Er is een start gemaakt met het opstellen van schoolprofielen. Hiermee wordt de schoolpopulatie en de ondersteuningsbehoefte per school in kaart gebracht. Zo kunnen onderwijs en zorg beter op elkaar aansluiten.

Voortijdige schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) in afgelopen schooljaar

Het aantal vsv-ers ten opzichte van het totaal aantal deelnemers aan voortgezet onderwijs en mbo-onderwijs.

Bron: VSV-Atlas (OCW) Jaarverslag leerplicht/ RMC

Type	2024	2025
Begroting	2,30%	2,50%
Realisatie	2,67%	2,43%

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: De doelstelling is gehaald en het percentage is gedaald ten opzichte van 2024.

Doelstelling 1.3 Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat

Een aantrekkelijk economisch vestigingsklimaat draagt eraan bij dat ondernemers zich in Zoetermeer willen vestigen, groeien en innoveren. We zorgen ervoor dat het juiste bedrijf op de juiste plek terechtkomt. Hierdoor worden bedrijventerreinen gebruikt door bedrijven die daar horen en op een andere locatie in de stad niet passen. Door het plaatsen van bedrijven in wijken, zorgen dat de wijk(economie) groeit. Ook zorgen we ervoor dat wijk(winkel)centra zich ontwikkelen tot locaties met een goede kwaliteit en met een passende mix van voorzieningen.

Naast voldoende en aantrekkelijke ruimte om te ondernemen is onze dienstverlening aan ondernemers van belang. We hebben daarom opnieuw meegedaan in verschillende projecten en samenwerkingsverbanden. Deze zijn gericht op het ondersteunen van het brede midden- en kleinbedrijf (MKB) in de verschillende grote landelijke transitie-uitdagingen, waaronder een meer (veilige) digitale economie, energietransitie en arbeidsmarkt.

Via het accountmanagement was de gemeente voor ondernemers ook in 2025 goed toegankelijk.

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- We hebben een intensief participatietraject doorlopen voor het retailbeleid voor de komende jaren.
- We onderhouden goede contacten met ondernemers en verenigingen in het belang van een toekomstbestendige retail.
- Samen met de stichtingsbesturen hebben we op de drie noordelijke bedrijventerreinen Rokkehage, Hoornerhage en Zoeterhage de acties uit de actieplannen verder opgepakt om deze terreinen aantrekkelijker en duurzamer te maken (o.a. start traject Veilig Ondernemen in samenwerking met het Platform Veilig Ondernemen Den Haag).
- We organiseerden een integrale nachtschouw op de Noordelijke bedrijventerreinen in aanwezigheid van de burgemeester en de wethouder EZ, politie, Toezicht en Handhaving en Stadsbeheer.
- We hebben een subsidie verkregen van de provincie om een ondernemersstichting op te richten op Lansinghage en Rokkeveen-Oost. De eerste werkzaamheden daarvoor zijn gestart.
- We benaderden ondernemers en vastgoedeigenaren proactief en boden hen een energiescan aan met als resultaat een business case voor de verduurzaming per werklocatie.
- De realisatie van een Zakelijk Energieloket met o.a. een stappenplan verduurzaming.
- We zijn in het kader van de netcongestie proactief gestart met de identificatie van de 47 aanvragen die op de wachtlijst van Stedin staan. Deze aanvragen zijn een verzoek tot verzwaring van de elektrische energiebehoefte van bedrijven.
- We namen deel aan de stuurgroep Netcongestie. We hebben aandacht gevraagd voor ondernemers die niet op de maatschappelijke prioriteitenlijst staan. De impact hiervan raakt niet alleen de ondernemers maar heeft ook impact op het economische klimaat. Met name voor de maakindustrie.
- We participeerden in de werkgroep Warmte Programma Zoetermeer om hierin de belangen van de ondernemers te laten landen.
- We begeleidden projectplannen Handen Ineen subsidie om een helder beeld te krijgen van de energiebehoefte op de bedrijventerreinen Rokkehage, Hoornerhage en Zoeterhage. Vervolgens kan er mogelijk over een collectieve oplossing geadviseerd worden.
- Samen met onze partners hebben we opnieuw verschillende bijeenkomsten voor ondernemers georganiseerd, waaronder:
 - Economic Board Zoetermeer
 - WE-IT
- We zijn structureel vertegenwoordigd op ondernemers netwerkbijeenkomsten, w.o. Ondernemers Netwerk Zoetermeer, Open Coffee Zoetermeer, Zoetermeerse Zakenvrouwen, SEBO-bijeenkomsten en het Into Business netwerk.
- In samenwerking met (regionale) partners en intermediairs is de dienstverlening aan (startende) ondernemers met groeiambitie via Ter Zake Het Ondernemershuis gecontinueerd. Kennis en inspiratie voor ondernemers wordt gedeeld via www.tzho.nl.
- De cofinanciering (gezamenlijke financiering) en deelname in [MKB digitaal](#) voor lokale ondernemers is voortgezet.
- MKB Digiwerkplaats Haaglanden op het Dutch Innovation Park (2025 en 2026) is gecontinueerd.
- We hebben de samenwerking met WE-IT met twee jaar verlengd (2025 en 2026). Doel is groei van IT'ers in het mkb in Zuid-Holland.
- Vanuit het Dutch Innovation Park is ingezet op het opzetten en uitrollen van dienstverlening aan (innovatieve) startups. Samen met een innovatiecoach worden startups gefaciliteerd bij vraagstukken die passen bij de fase waarin het bedrijf verkeert en adviseert over verdere groei van hun initiatief.

Rapportcijfer over de dienstverlening van de gemeente aan ondernemers in Zoetermeer

Dit vinden Zoetermeerse ondernemers van het ondernemingsklimaat.

Bron: Ondernemerspeiling

Type	2024	2025
Begroting	6,9	7,1
Realisatie	6,6	-

Doel gehaald: N.v.t.

Toelichting: De gemeente voert om het jaar de ondernemingspeiling uit. De meest recente peiling vond plaats in 2024. Het gemiddelde rapportcijfer voor de dienstverlening uit die peiling is een 6,6. Het rapportcijfer in de peiling daarvoor (2022) was een 6,2. Het cijfer voor de dienstverlening is dus in deze twee jaar gestegen met bijna een half punt. Dat is een waardevolle verbetering. Voor 2024 was als gemiddeld rapportcijfer een 6,9 als doel in de begroting opgenomen.

Doelstelling 1.4 Bevorderen groei werkgelegenheid

In Zoetermeer is de IT-sector van groot belang om op toekomstige kansen voor economische groei en ontwikkeling in te spelen. Dat gebeurt door op vernieuwende technologieën en digitalisering in te spelen. Deze sector is in 2025 verder verstrekt door de komst van nieuwe bedrijven naar het Dutch Innovation Park en de groei van de [Dutch Innovation Community](#). In aansluiting op (investerings)voorstellen uit de markt was er ook aandacht voor de ontwikkeling van de overige drie sectoren waarop we ons focussen: Handel & logistiek, Bouw & installatie en Zorg.

Met de groeiwens van de stad is blijvend aandacht nodig voor de ontwikkeling van ruimte voor werk. De bestaande bedrijventerreinen, winkel- en kantoorlocaties moeten beter benut worden en waar mogelijk en passend gemengd met andere functies. We willen voor de bedrijven die door hun milieuhinder niet passend zijn op andere plekken in de stad, ruimte behouden op de bedrijventerreinen. Blijvende aandacht is ook nodig om het economische voorzieningenniveau in de stad hetzelfde te houden of te verbeteren.

Innovatief ondernemerschap en het brede mkb zijn de motor van de lokale economie. We ondersteunden (startende) ondernemers met groeiambitie bij hun groeiuitdagingen, waaronder ook advisering over huisvestingsmogelijkheden. Met het brede mkb en ondernemersnetwerken is kennis- en inspiratie gedeeld rond de grote transitie uitdagingen in het belang van toekomstbestendig ondernemen.

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- Op www.scalebooster.nl is informatie en een kennis- & inspiratieagenda voor (startende) ondernemers met groeiambitie bijgehouden.
- Vanuit het Dutch Innovation Park is meegewerkt aan een onderzoek van Buck Consultants naar de meerwaarde van campussen in Nederland. Het park is aangemerkt als een van de 15 campussen in ontwikkeling. Op het Dutch Innovation Park groeit het aantal arbeidsplaatsen en het aantal bedrijven sneller dan op de 15 campussen in ontwikkeling. Gemiddeld genomen groeien campussen in deze ontwikkelingsfase vaak het snelst. Dit geldt voor zowel het aantal bedrijven als het aantal werknemers.

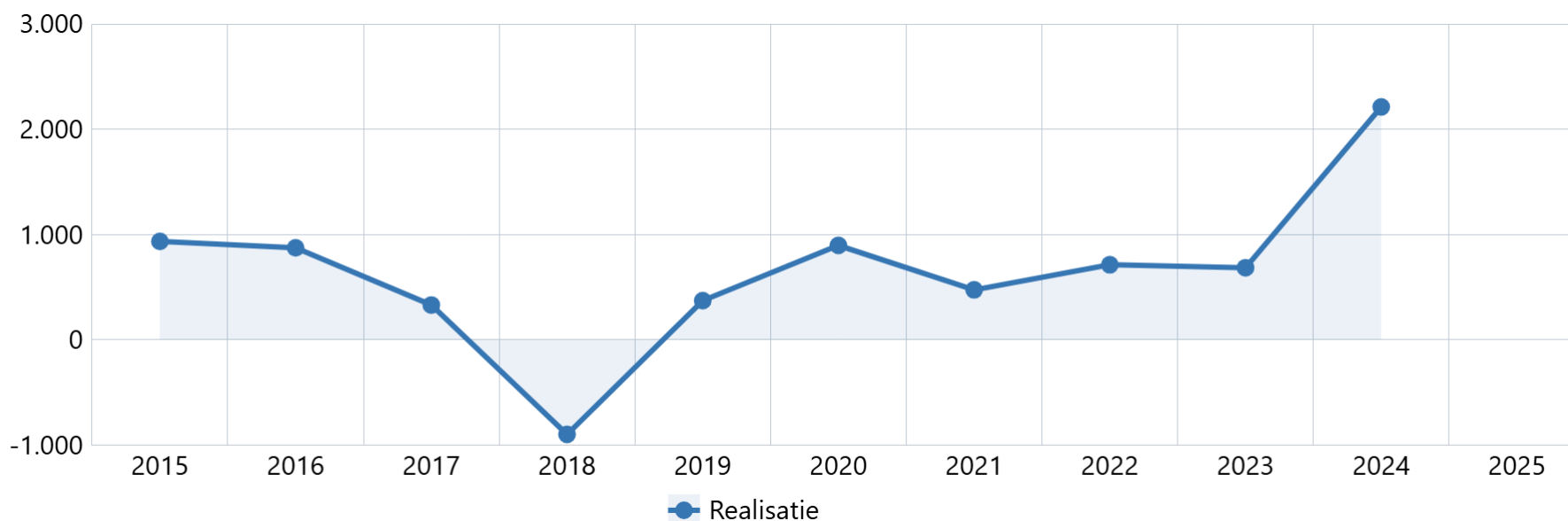
- Voor het Dutch Innovation Park hebben we door DZP een onderzoek laten doen onder eigenaren en ondernemers naar de behoefte aan een organisatiegraad op het Park. Daar zijn een aantal aanbevelingen uit naar voren gekomen die een eerste stap zijn om op termijn te komen tot een organisatiegraad die aansluit bij de wensen van de ondernemers en eigenaren.
- Vanuit het Dutch Innovation Park is ingezet op het bereiken en faciliteren van innovatieve startups. Daarvoor is een programma opgesteld dat startups ondersteunt en faciliteert bij vraagstukken en uitdagingen door middel van een innovatie coach. Uiteenlopend van bijvoorbeeld juridische vraagstukken, productontwikkeling en huisvesting.
- Voor het Park is door Vellum een verdichtingsstudie uitgevoerd die inzicht geeft in de kansen en mogelijkheden voor verdichting van bestaande objecten. Daarbij is inzichtelijk gemaakt wat nog aan metrage zou kunnen worden gerealiseerd, aan de hand van het verschil tussen de ruimte volgens het huidige bestemmingsplan en wat er tot nu toe daadwerkelijk is gerealiseerd.
- We hebben verschillende bedrijfsbezoeken afgelegd om contact te houden met ondernemers. We bezochten vooral ondernemingen uit de vier focussectoren en de detailhandel en horeca.
- Geïnitieerd zijn kennis- en inspiratie-evenementen rond innovatief ondernemerschap waaronder: Scale-up Unconference, Innovatieprijs Zoetermeer en het Ondernemersfestival Zoetermeer. Verder is een bijdrage geleverd aan het (internationale) Upstreamfestival, KvK Innovatie Top 100 en Zoetermeer On Stage en is aandacht gegeven aan de FD Gazellen Award en Ondernemersprijs Haaglanden.
- Samen met het Werkcentrum Zuid-Holland Centraal en De Binnenbaan (SEBO) zijn Zoetermeerse ondernemers in het zonnetje gezet in het kader van de landelijke Dag van de Ondernemer (circa 100 bedrijven).
- Er zijn bijeenkomsten en evenementen georganiseerd die bijgedragen hebben aan het verbeteren van samenwerking en kennisuitwisseling tussen bedrijven en diverse onderwijspartners zoals het Side event mobiliteit, presentaties door de MKB Digiwerkplaats en de Expo van de Haagse Hogeschool in de Dutch Innovation Factory.
- Het Ontwerp Omgevingsprogramma gemeente Zoetermeer gebied Van Tuylpark en de noordelijke bedrijventerreinen heeft ter inzage gelegen en is in november vastgesteld.
- Voor het verouderde wijk(winkel)centrum De Leyens en de Noordelijke bedrijventerreinen zijn verbeterpunten bekeken in de openbare ruimte en is einde van het jaar gestart met de werkzaamheden. Zo maken we deze plekken aantrekkelijk voor de toekomst.
- We werken samen met vastgoedeigenaren en ondernemers aan een aantrekkelijk stadscentrum voor de regio.
- We werken samen met vastgoedeigenaren, ondernemers en ontwikkelaars aan een gezonde structuur van wijk- en buurtcentra in de stad.
- We zijn gestart met het proces om het retailbeleid te herzien en te vernieuwen door te schouwen, een data-analyse te laten maken van de retailgebieden en het doorlopen van uitgebreid participatieproces, zodat duidelijk wordt wat er nodig is om de wijk(winkel)centra klaar te maken voor de toekomst.
- Voor de opgave beter benutten van de ruimte op bedrijventerreinen zijn we twee pilots gestart waarin we op kavelniveau in samenspraak met de vastgoedeigenaar bekijken welke ruimtelijke optimalisatie er mogelijk is.
- De kantorenstrategie Metropoolregio Rotterdam-Den Haag 2025-2035 is aanvaard door de provincie. Hiermee is onder meer geregeld dat omgevingsplannen met kantoren die passen binnen de aanvaarde regionale visie voldaan aan de regionale afstemming, zoals bepaald is in het provinciaal beleid.

Toename aantal arbeidsplaatsen

Arbeidsplaatsen zijn arbeidsovereenkomsten van minimaal 1 uur per week. De toename is het aantal arbeidsplaatsen dat in het begrotingsjaar extra gerealiseerd wordt ten opzichte van het vorige jaar.

Bron: Regionale Arbeidsmarktprognose 2023-2024 Zuid-Holland Centraal (1 juni 2023), Werkgelegenheidsregister (1 april 2024)

Type	2024	2025
Begroting	570	650
Realisatie	2.212	

Doel gehaald: ?

Toelichting: De data 2025 zijn nog niet beschikbaar.

In Zoetermeer is in 2025 het aantal bedrijfsvestigingen toegenomen met 274 (van 15.663 naar 15.937). Het aantal faillissementen in 2025 is 23 (bron: <https://regiodata.kvk.nl/>). Dat zijn 15 faillissementen minder dan in het jaar 2024.

Het deel van de kantoren dat leeg staat is in 2025 afgenomen naar 6% (2024 10%). Er is vooral nog leegstand in de deelgebieden Entree. Daarnaast gaat het om verdiepingen in bedrijfspanden op de bedrijventerreinen. De kantorenvorraad is in 2025 verder afgenomen van 546.283 in 2024 naar 515.456 m2 vvo.

Doelstelling 1.5 Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie

Om duurzame arbeidsparticipatie te stimuleren zijn in 2025 verschillende activiteiten uitgevoerd via werkbedrijf de Binnenbaan en met de partners binnen de Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal.

Arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- In 2025 is het Werkcentrum Zuid-Holland Centraal officieel geopend, vooruitlopend op de wettelijke taak per 2027. Het Werkcentrum is een herkenbare, centrale plek waar inwoners en werkgevers terecht kunnen met alle vragen over werk, om- en bijscholing en personeel. Het Werkcentrum heeft ruime openingstijden: de hele week, en de zaterdagmiddag. Daarnaast zijn in de regiogemeenten inlooppunten ingericht die één dag per week geopend zijn.
- Sinds 7 januari 2025 is ook het digitale Werkcentrum bereikbaar via www.werkcentrumzuidhollandcentraal.nl.
- Het Werkgeversservicepunt (WSP) heeft in 2025 500 inwoners begeleid naar werk. Daarnaast ondersteunt het WSP werkenden en werkzoekenden bij het vinden van (ander) werk of bij (om)scholing. Per 1 november valt de dienstverlening van het WSP volledig onder het Werkcentrum en wordt de naam 'WSP' niet langer gebruikt binnen de arbeidsmarktregio Zuid-Holland Centraal (ZHC).
- Om werkzoekenden, werkgevers en opleiders met elkaar in contact te brengen, zijn in 2025 drie grote evenementen georganiseerd:
 - Banenmarkt Mall of the Netherlands
 - Meet & Greet voor kandidaten uit het doelgroepregister
 - Banenmarkt XL
- De instrumentengids EVA (Effectief, Vakbekwaam en Actueel) is in 2025 twee keer verbeterd en bijgewerkt. In deze gids kunnen professionals van gemeenten de beschikbare instrumenten vinden om inwoners te ondersteunen richting werk of duurzame participatie.
- Het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) werkt aan een landelijk dekkend netwerk van WIN-punten (Work in NL), waar EU-arbeidsmigranten terecht kunnen voor informatie, ondersteuning en sociale activiteiten op het gebied van wonen, werken en leven. In 2025 zijn in arbeidsmarktregio ZHC de voorbereidingen gedaan om – in samenwerking met arbeidsmarktregio Midden-Holland – in 2026 samen een WIN-punt te openen.

Vanuit het Rijk hebben we tijdens de coronacrisis extra middelen ontvangen voor de Aanpak Jeugdwerkloosheid. Met deze middelen is in 2025 het volgende gedaan:

- Leerwerkmakelaars werken in de regio om kwetsbare jongeren te ondersteunen bij werken en leren (BBL). Zij begeleiden jongeren vanaf het vinden van een leerbaan tot de eerste periode van hun opleiding, om uitval te voorkomen. Ook werkgevers worden hierbij ondersteund. De dienstverlening is aanbesteed en loopt vanaf 1 januari 2024 voor twee jaar, met een mogelijkheid tot verlenging van nog eens twee jaar.
- Bemiddeling van jongeren tot 27 jaar naar BBL-trajecten.
- Individuele Persoonsgerichte Toeleiding naar Arbeid (IPTA): in Zoetermeer hebben we deze aanpak al. Sinds 2025 is met deze middelen IPTA ook opgestart in Leidschendam-Voorburg. IPTA is gericht op jongeren die risico lopen op criminele afglijding.

Samen met de arbeidsmarktregio Haaglanden is een regionaal programma geschreven naar aanleiding van de nieuwe Wet van school naar duurzaam werk. Deze wet (voor jongeren tot 27 jaar) stimuleert samenwerking tussen scholen, doorstroompunten en gemeenten (Participatiewet). Met als doel jongeren te helpen een startkwalificatie te behalen en duurzaam deel te nemen aan de arbeidsmarkt of op andere wijze maatschappelijk te participeren.

Re-integratiedienstverlening aan bijstandsgerechtigden in 2025

Wat hebben wij gedaan in 2025

- In 2025 zijn 216 inwoners uitgestroomd uit de uitkering naar werk. Daarmee is de doelstelling van 180 ruimschoots behaald.
- Er zijn 130 inwoners geholpen aan een parttimebaan. Ook zijn 31 niet-uitkeringsgerechtigden (NUG) begeleid naar werk. De begeleiding naar werk vond plaats via reguliere trajecten en maatwerktrajecten, afgestemd op de situatie en mogelijkheden van de inwoner. Daarbij is gelet op passend werk en duurzame uitstroom.
- Het aantal beschutte werkplekken kwam per 31 december 2025 uit op 78. Dit ligt onder de afgesproken doelstelling van 83. Deze lagere stand wordt onder andere veroorzaakt door uitstroom als gevolg van pensionering, ziekte, overlijden en verhuizingen van medewerkers.
- In 2025 werken 255 inwoners met inzet van loonkostensubsidie, bij een doelstelling van 260. Dit aantal is gebaseerd op de cijfers die op dit moment zeker zijn. Door vertraging in het werkproces kunnen hier met terugwerkende kracht nog inwoners bij komen.

In september 2025 is de [dienstverleningsovereenkomst \(DVO\)](#) voor de jaren 2026–2030 vastgesteld. In deze overeenkomst staan afspraken over taken, samenwerking en verwachtingen tussen de gemeente en De Binnenbaan voor de komende jaren.

In december 2025 heeft het college de Opdracht- en Budgetbrief 2026 vastgesteld. In deze brief staan de inhoudelijke en financiële kaders voor 2026. De raad is hierover geïnformeerd via een [raadsmemo](#). Naar aanleiding van een [amendement](#) van de raad wordt vanaf 2026 de zienswijze van de raad op De Binnenbaan gebaseerd op de Opdracht- en Budgetbrief, in plaats van op de jaarstukken en de ontwerpbegroting.

Daarnaast is in 2025 gewerkt aan het bedrijfsplan 2026–2030 van het werkbedrijf. Dit plan beschrijft de koers voor de komende jaren en vormt de basis voor verdere afspraken. Verder zijn in 2025 gesprekken gevoerd tussen de gemeente en De Binnenbaan over de mogelijke inzet van [rijksimpulsgelden](#) voor sociaal ontwikkelbedrijven. Besluitvorming hierover wordt verwacht in het eerste kwartaal van 2026.

Ook heeft De Binnenbaan hard gewerkt aan de pilot maatwerkvervoer [De Opstap](#). Dit maatwerkvervoer wordt in opdracht van de gemeente Zoetermeer uitgevoerd in samenwerking met de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. In 2025 is gewerkt naar de start van de busdienst, die per 5 januari 2026 volgens planning in gebruik is genomen. De Binnenbaan is verantwoordelijk voor de uitvoering van het maatwerkvervoer en voor het opleiden van de chauffeurs. De pilot draagt bij aan de doorstroming van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt naar betaald werk binnen het reguliere openbaar vervoer en aan een betere bereikbaarheid met openbaar vervoer voor inwoners van Zoetermeer.

Inburgering

In 2025 heeft de gemeente Zoetermeer verder gewerkt aan de uitvoering van de Wet inburgering 2021. Aan het einde van 2025 zijn 716 inburgeringsplichtigen in beeld. Van deze groep volgt 89% een inburgeringstraject. De meeste inburgeraars doen actief mee aan hun traject. Dit laat zien dat Zoetermeer veel mensen bereikt en goed begeleidt.

Inburgeringsplichtigen:

- 716 inburgeringsplichtigen per 31 december 2025
- 638 personen (89%) volgen een inburgeringstraject
- 78 statushouders in de fase van brede intake, voorbereiding of overdracht

De verdeling over de leerroutes laat zien dat Zoetermeer nadrukkelijk inzet op participatie via werk en onderwijs. De meeste inburgeringsplichtigen volgen de B1-route. Een kleinere groep volgt de onderwijsroute. Voor mensen voor wie leren moeilijker is, is er de Z-route. In deze route ligt de nadruk op zelfredzaamheid en meedoen in de samenleving.

Verdeling leerroutes (alle inburgeringsplichtigen):

- B1-route: 401 personen (68%)
- Z-route: 147 personen (25%)
- Onderwijsroute: 38 personen (7%)

Ook bij statushouders die actief deelnemen aan een traject is dit beeld zichtbaar. Bijna tweederde volgt een leerroute gericht op werk of onderwijs. Statushouders in actieve trajecten:

- B1-route: 177 personen (52%)
- Z-route: 135 personen (38%)
- Onderwijsroute: 37 personen (10%)

Naast de leerroutes voert Zoetermeer ook de verplichte onderdelen van de wet uit. Sinds de start van de Wet inburgering 2021 hebben veel inburgeraars deze onderdelen afgerond. Daarmee is gewerkt aan kennis van de Nederlandse samenleving en voorbereiding op werk.

Participatieverklaringstraject (PVT) en Module Arbeidsmarkt en Participatie (MAP):

- Participatieverklaringstraject afgerond: 470 personen
- 282 statushouders
- 188 gezinsmigranten
- Module Arbeidsmarkt en Participatie afgerond: 357 trajecten
- 177 statushouders

- 180 gezinsmigranten

Tot en met 2025 zijn 220 inburgeringstrajecten beëindigd. Daarvan zijn 47 trajecten volledig afgerond. Inburgeraars hebben drie jaar de tijd om hun traject af te ronden. Veel mensen zitten nog midden in hun traject. Daarom wordt verwacht dat het aantal afgeronde trajecten in de komende jaren verder zal stijgen.

Alles bij elkaar laten de cijfers zien dat Zoetermeer in 2025 heeft ingezet op goede toegang, actieve deelname en maatwerk. De uitvoering van de inburgering sluit aan bij de doelen van de Wet inburgering 2021 en bij hoe deze wet landelijk wordt uitgevoerd.

Asielopvang

De gemeente Zoetermeer heeft, volgens de Spreidingswet, een wettelijke taakstelling voor de opvang van asielzoekers. Ook zijn er afspraken over asielopvang gemaakt met de gemeenten in de regio Haaglanden. De taakstelling voor Zoetermeer bedroeg in 2025 op basis van de verdeelsleutel: 703 opvangplekken. De voormalige gevangenis in Zoetermeer is omgebouwd tot een opvanglocatie voor asielzoekers die wordt beheerd door het Centraal Orgaan opvang Asielzoekers (COA). Voor de gemeente is de opvang van asielzoekers kostenneutraal.

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- De gemeente Zoetermeer huisvest 703 asielzoekers in de COA locatie. De bezetting is daarmee gelijk aan de wettelijke taakstelling van 703 opvangplekken.

Toelichting:

De gemeente heeft haar verantwoordelijkheid genomen en een bijdrage geleverd aan de opvang van asielzoekers binnen de gestelde kaders van de Spreidingswet.

Huisvesting statushouders

De Rijksoverheid bepaalt elk half jaar hoeveel aan de gemeente gekoppelde statushouders de gemeente Zoetermeer moet huisvesten. Dit is geen onderdeel van de Spreidingswet maar wordt elk half jaar vastgesteld door het Rijk op basis van een verdeelsleutel. Hoe de taakstelling in 2025 is uitgevoerd:

- Het jaar 2025 startte Zoetermeer met een achterstand van 68 nog te plaatsen statushouders.
- De wettelijke taakstelling betrof 107 in de eerste helft en 93 in de tweede helft van 2025. Totaal dus 200 statushouders.
- Het totaal te huisvesten statushouders (achterstand plus taakstelling) betrof in 2025 daarmee 268.

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- De gemeente heeft 225 statushouders gehuisvest in samenwerking met de woningbouwcorporaties. Hiermee blijft er een achterstand bestaan van 43 plaatsingen.

- Van de 225 huisvestingen gaat het bij 68 mensen (25%) om tijdelijke huisvesting op basis van de Hotel Accommodatie Regeling (HAR) gefinancierd door het COA. Dit gaat om huisvesting in het KaFra-budgethotel in Zoetermeer van KaFra-housing. De HAR-regeling loopt maximaal één jaar. De opgave om uiteindelijk duurzame huisvesting te vinden blijft voor de gemeente dus wel bestaan.
- Samengevat heeft de gemeente Zoetermeer 84% van de taakstelling in 2025 gerealiseerd. De achterstand van 43 nog te plaatsen statushouders in 2025 komt bovenop de nieuwe taakstellingen van 2026-I en 2026-II.

Toelichting:

De huisvestingstaak van statushouders is wettelijk en daarmee niet vrijblijvend voor de gemeente Zoetermeer. Via interbestuurlijke toezichtsgesprekken met de Provincie Zuid-Holland verantwoordt de gemeente de uitvoering van de taakstelling. Als de taakstelling niet wordt gehaald kan dit (bestuurlijke) gevolgen hebben voor de gemeente.

In 2025 heeft de gemeente haar taakstelling niet volledig gehaald. Een belangrijke reden hiervoor is het tekort aan geschikte woningen. De toewijzing van sociale huurwoningen aan statushouders is niet altijd mogelijk omdat er ook andere belangrijke aandachtsgroepen zijn die recht hebben op woningen. De gemeente is met de Provincie in gesprek over het oplossen van de achterstanden.

% Arbeidsparticipatie

Het aandeel (= percentage) werkenden van de totale bevolking is de netto arbeidsparticipatie. Alle 15- tot 75-jarigen in de bevolking worden meegeteld. Bij het vaststellen van de arbeidsparticipatie wordt uitgegaan van een grens van 12 uur per week werken.

Bron: CBS

Type	2024	2025
Begroting	72%	73%
Realisatie	72%	72%

Doel gehaald: Ja.

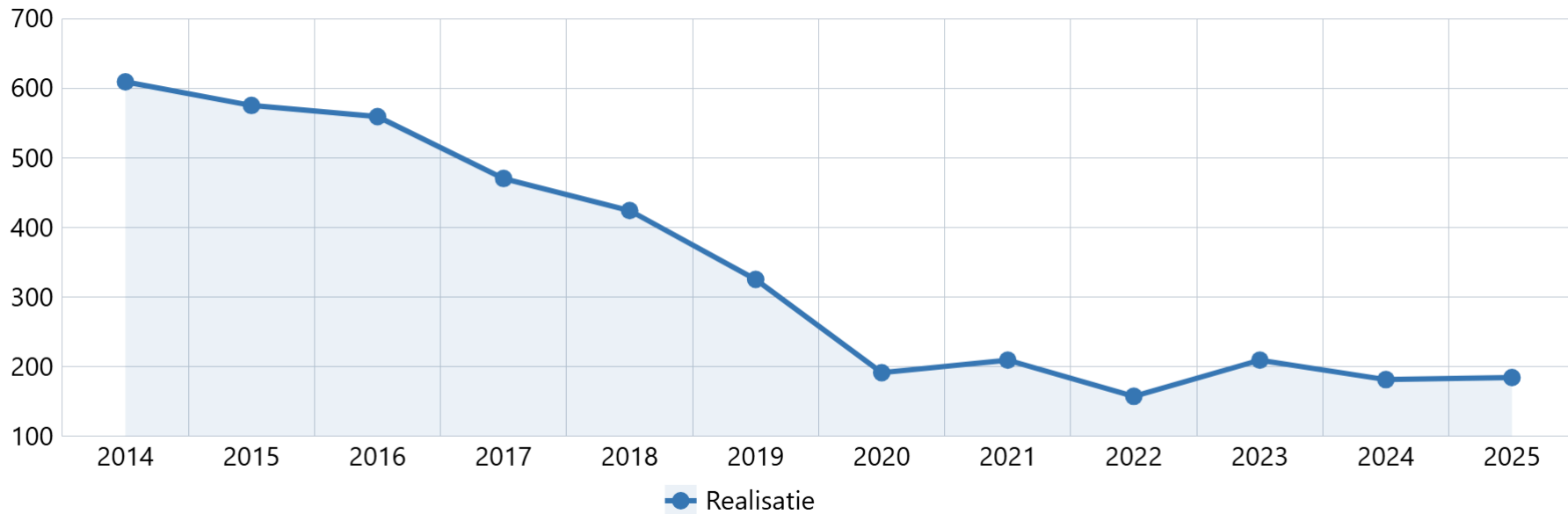
Toelichting: De economie trekt aan. De werkzame beroepsbevolking neemt toe.

Uitstroom naar werk

Uitstroom uit de bijstand als gevolg van werk.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2025
Begroting	200	180
Realisatie	181	184

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: In 2025 zijn door Werkbedrijf De Binnenbaan 188 inwoners begeleid naar werk. Daarmee is de doelstelling van 180 behaald.

Deeltijd werkenden met uitkering

Aantal uitkeringsgerechtigden dat op 31-12 inkomsten uit parttime werk heeft.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2025
Begroting	500	525
Realisatie	474	522

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: Het doel is zo goed als behaald. De Binnenbaan zet in op deeltijd werken als opstap naar duurzame uitstroom.

Uitstroom naar school

Aantal jongeren dat vanuit een bijstandsuitkering weer uitstroomt naar school.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2025
Begroting	40	25
Realisatie	19	16

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: We zien dat jongeren die zichzelf kunnen redden dat ook doen. Als een jongere zich meldt voor een bijstandsuitkering dan gaat het vaak om een kwetsbare jongere. Vaak er is sprake van meerdere problemen op verschillende leefgebieden. Die problemen moeten eerst worden aangepakt en daarna is er weer ruimte voor ontwikkeling en dus een opleiding.

Doelstelling 1.6 Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan

Inkomensvoorzieningen en minimabeleid

Er is blijvend geïnvesteerd in de ondersteuning van Zoetermeeders die het financieel moeilijk hebben. Dit is gedaan in goede samenwerking met maatschappelijke partners, gericht op ondersteuning en preventie.

Wat hebben wij in 2025 gedaan:

- Op basis van de '[Uitkomsten Onderzoek Besteedbaar Inkomen](#)' (december 2024) zijn stappen gezet om de gemeentelijke dienstverlening op bereik, bejegening en preventie van geldzorgen te verbeteren. In 2025 is een uitgebreid participatietraject uitgevoerd met inwoners en maatschappelijke partners. Doel hiervan was om te komen tot oplossingen die passen bij de leefwereld van de doelgroep en die in de praktijk goed werken. De waardevolle inzichten, zijn vertaald in acties die aansluiten bij de leefwereld van onze inwoners, waarbij we gebruik maken van ervaringskennis en ervaringsdeskundigheid. Vanaf de zomer van 2025 zijn de oplossingsrichtingen uitgewerkt in een actieagenda en voorbereid voor besluitvorming door de raad.
- Het onderzoek naar de haalbaarheid van een brede stadspas was medio 2025 klaar. Daaruit blijkt dat er breed draagvlak en enthousiasme is onder minima, inwoners en aanbieders voor de doorontwikkeling van de huidige ZoetermeerPas naar een brede stadspas voor alle inwoners. De meerwaarde zit in verschillende gratis acties en kortingspakketten om de pas voor iedereen aantrekkelijk te maken. Eind 2025 is een raadsvoorstel voorbereid voor besluitvorming door de raad.
- Gemeenten hebben de opdracht gekregen om de alleenverdienersproblematiek aan te pakken. De Alleenverdienersproblematiek houdt in dat huishoudens met lage inkomens door gebrekkige regelgeving, te weinig toeslagen ontvangen. Hierdoor komen zij onder het bestaansminimum uit. Dit wordt tijdelijk opgelost via gemeentelijke compensatie en vanaf 2028 structureel door de Belastingdienst. De gemeente heeft beleidsregels vastgesteld in lijn met de landelijke richtlijnen.

- De gemeente Zoetermeer is doorgegaan met de collectieve zorgverzekering voor inwoners met een laag inkomen en heeft het contract met zorgverzekeraar Menzis tot en met december 2026 verlengd. Samen met Menzis is gewerkt aan het bereiken van de doelgroep met een brede campagne om mensen uit te leggen wat het betekent om op de juiste manier verzekerd te zijn.
- We blijven werken aan manieren om inwoners makkelijk en snel te ondersteunen bij geldzorgen. Inwoners hebben fysieke plekken nodig waar ze zonder afspraak kunnen binnenlopen. Na Buytenwegh en Seghwaert ging in 2025 een derde inlooplocatie van het Geldpunt in Meerzicht open.

Preventie en schuldhulpverlening

Uit de cijfers van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) blijkt dat ook in Zoetermeer het aantal huishoudens met problematische schulden tussen 2023 en 2025 gestegen is. Net als in het landelijke beeld, nam het aantal hulpvragen van ondernemers toe maar daalde het aantal hulpvragen van particulieren licht.

Het aantal inwoners dat we hebben geholpen met informatie en advies, stabilisering van schulden, budgetbeheer en doorverwijzing naar (aanvullende) ondersteuning blijft grotendeels stabiel. Het aantal ingezette producten in 2025 was 1.559, vergeleken met 1.745 (na correctie) in 2024. Ook dit jaar hebben meer mensen preventief gebruik gemaakt van een geldplan. Dit is een zelfhulpinstrument. In 2025 was het aantal mensen dat gebruik maakte van het geldplan 1.567. In 2024 was dit 1.438. Dit komt neer op een stijging van ongeveer 9%. De top 3 gebruikte geldplannen zijn:

1. Beter rondkomen
2. Bijna 18
3. Kom uit je geldzorgen

Wat hebben wij gedaan in 2025:

- In de Week van het Geld (maart 2025) is extra aandacht gegeven aan financiële educatie in het onderwijs. Samen met partners zoals JIP, DUO, GroUp en het GeldPunt zijn verschillende activiteiten georganiseerd, waaronder een gastles op mboRijnland. De preventiemedewerkers armoede en schulden hebben hun samenwerkingen met onderwijs- en zorgpartners uitgebreid.
- Bij het project Vindplaats verborgen schulden vanuit het Programma Sociale Innovatie zijn interviews gehouden met werkgevers om beter in beeld te krijgen welke ondersteuning bij hen passend is.
- De gemeente zet in op budgetbeheer als hulpmiddel om de financiële zelfredzaamheid te vergroten en te voorkomen dat financiële problemen verergeren. Eind 2025 is gestart met een nieuwe aanbesteding. In verband met de verkorting van de aflostermijn van 36 naar 18 maanden wordt het pakket uitgebreid met de mogelijkheid voor financiële coaching, ook voor inwoners die (nog) niet deelnemen aan een schuldhulpverleningstraject.
- Er zijn stappen gezet om de aanvraagprocedure en intakefase van schuldhulpverlening te verkorten, in aanloop naar de komende wijzigingen in de NVVK-basisdienstverlening.
- Vanuit het Programma Sociale Innovatie is de raad akkoord gegaan met het voorstel om te starten met de pilot Jongeren Perspectief Fonds (JPF). De pilot is bedoeld om jongeren met (problematische) schulden beter met intensieve begeleiding te ondersteunen.

- De samenwerking met maatschappelijke partners is belangrijk voor de dienstverlening van de gemeente. Zonder vrijwilligersorganisaties is het niet mogelijk om inwoners met financiële problemen goed te ondersteunen. Zij vullen het werk van professionals in de keten aan en zorgen voor een laagdrempelige toegang tot hulp. Om de samenwerking tussen professionals en vrijwilligers te versterken, is in oktober 2025 het Event Geldzaken georganiseerd. Dit evenement had als doel kennisdeling en ontmoeting. Het evenement werd bezocht door ruim 100 belangstellenden uit diverse Zoetermeerse organisaties. Door elkaar beter te leren kennen, weten partners elkaar sneller te vinden in het belang van de inwoner en bij de aanpak van individuele situaties.

Toeslagenaffaire

In 2025 heeft Zoetermeer 458 lopende dossiers en 996 afgeronde dossiers van gedupeerde Toeslagenaffaire. Er werken 12 consultants aan de lopende dossiers. In 2025 zijn er ongeveer 380 gezinnen aan een nieuwe start geholpen door middel van tegemoetkomingen vanuit de specifieke uitkering (SPUK).

Aantal bijstandsuitkeringen

Aantal bijstandsuitkeringen levensonderhoud per 31-12 van het betreffende jaar.

Bron: Suites4 SociaalDomein

Type	2024	2025
Begroting	2.520	2.600
Realisatie	2.568	2.544

Doel gehaald: Ja.

Toelichting: Het aantal bijstandsuitkeringen is redelijk stabiel en zelfs iets gedaald. De krappe arbeidsmarkt is nog steeds in het voordeel van werknemers. Maar we zien ook dat een grote groep van de bijstandsgerechtigde een grote afstand tot de arbeidsmarkt heeft.

Bereik minimaregelingen uitgedrukt in % doelgroep

Bereik uitgedrukt in som van % doelgroep Zoetermeerpas / Collectieve ziekteverzekering / Kwijtschelding gedeeld door 3.

Bron: Gemeentelijke administratie

Type	2024	2025
Begroting	85%	85%
Realisatie	69%	64%

Doel gehaald: Nee.

Toelichting: het percentage is lager dan verwacht. Dit komt vooral doordat er minder mensen gebruik maken van de collectieve zorgverzekering. Dit is niet

negatief, de collectieve zorgverzekering is niet voor alle inwoners de meest passende verzekering. De komende jaren zetten we door middel van acties uit de Actieagenda Financiële Bestaanszekerheid 2026-2029 in op het vergroten van het bereik van de minimaregelingen.

Totalen per doelstelling

Bedragen x €1.000

Programma 1 Onderwijs, economie en arbeidsparticipatie	Jaarrekening 2025				
	Lasten	Baten	Toevoegingen	Onttrekkingen	Saldo
Bijdragen aan maatwerk in spelen en leren (1.1)	-23.753	9.471	-1.177	1.802	-13.656
Beperken uitval in het onderwijs (1.2)	-3.342	727	0	0	-2.615
Bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat (1.3)	-2.107	534	0	0	-1.573
Bevorderen groei werkgelegenheid (1.4)	-377	0	0	0	-377
Stimuleren duurzame arbeidsparticipatie (1.5)	-26.266	4.464	-3.308	244	-24.866
Voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan (1.6)	-85.210	65.362	0	0	-19.848
TOTAAL PROGRAMMA	-141.055	80.558	-4.485	2.046	-62.936

Financiën op hoofdlijnen

Doelstelling 1.1

De uitgaven voor doelstelling 1.1 van ongeveer € 24,9 mln. werden met name ingezet voor uitvoerings- en beleidstaken voor het terugdringen van onderwijsachterstanden (€ 6,4 mln.), leerlingenvervoer (€ 2,6 mln.), en lokaal onderwijsbeleid (€ 2,1 mln.). De inkomsten van ongeveer € 10,8 mln. bestonden hoofdzakelijk uit rijksbijdragen voor het terugdringen van onderwijsachterstanden (€ 5,9 mln.), een onttrekking uit de reserve egalisatie investeringen schoolgebouwen (€ 1,7 mln.), en inkomsten uit contractuele verhuuren en overige investeringsbijdragen (€ 2,8 mln.).

Doelstelling 1.2

De uitgaven voor het beperken van uitval in het onderwijs van ongeveer € 3,3 mln. werden met name ingezet voor de aanpak van voortijdig schoolverlaten om het aantal jongeren zonder startkwalificatie te verminderen (€ 2,6 mln.) en het verbeteren van de zorgstructuur onderwijs (€ 0,5 mln.). Hiertegenover staan inkomsten van de provincie (€ 0,5 mln.).

Doelstelling 1.3

De uitgaven voor het bevorderen van een beter vestigings- en ondernemersklimaat van ongeveer € 2,1 mln. werden o.a. ingezet voor (strategisch) beleid, maatregelen voor het versterken van het ondernemersklimaat, verhogen samenwerking en organisatiegraad op werklocaties en beheer warenmarkt. Ook is bijgedragen aan samenwerkingen in de regio, zoals: WE-IT, de Metropoolregio Rotterdam Den Haag en Business Park Haaglanden. De inkomsten van ca. € 0,5 mln. bestaan hoofdzakelijk uit reclame-inkomsten en marktgeden.

Doelstelling 1.4

De uitgaven voor het bevorderen van de groei van werkgelegenheid van ongeveer € 0,4 mln. werden hoofdzakelijk ingezet voor de innovatieprijs en bijdragen aan verschillende (regionale) initiatieven en events voor start- & scale-ups. Daarnaast voor onderzoek voor de retail in Zoetermeer en voor stimuleringsmaatregelen.

Doelstelling 1.5

De uitgaven voor het stimuleren van duurzame arbeidsparticipatie van ongeveer € 29,6 mln. werden hoofdzakelijk ingezet om werkzoekenden te laten participeren op de (regionale) arbeidsmarkt en sociale activering door middel van o.a. bijdragen aan de verbonden partij De Binnenbaan BV en inzet van het Werkcentrum ZHC (€ 19,5 mln.), en voor de uitvoering van de (oude) wet sociale werkvoorziening (€ 7,9 mln.). Daarnaast betreft een deel van de uitgaven de uitvoering van de wettelijke taken op het gebied van de wet educatie en beroepsonderwijs (€ 2,2 mln.). Hiertegenover staan inkomsten vanuit de rijksregeling WEB (€ 2,1 mln.) en subsidies uit het Europees Sociaal Fonds plus (€ 2,0 mln.).

Doelstelling 1.6

De uitgaven voor het voorzien in noodzakelijke middelen van bestaan zijn hoofdzakelijk ingezet voor de uitvoering van de wettelijke taken op de gebieden algemene bijstand (€ 64,0 mln.), de bijzondere bijstand (€ 6,7 mln.), schuldhulpverlening en de Toeslagenaffaire (€ 6,7 mln.), de Wet Inburgering (€ 3,5 mln.), de kwijtscheldingen van (lokale) belastingen (€ 1,8 mln.), en het bieden van minimategoeden via de ZoetermeerPas (€ 1,8 mln.). Hiertegenover staan inkomsten uit de BUIG (€ 56,9 mln.), rijksmiddelen ten behoeve van de Toeslagenaffaire (€ 3,6 mln.), en de specifieke uitkering Wet Inburgering (€ 2,3 mln.).

Voor een verklaring van verschillen tussen begroting en rekening wordt verwezen naar hoofdstuk Jaarrekening/Toelichting op het overzicht van baten en lasten.